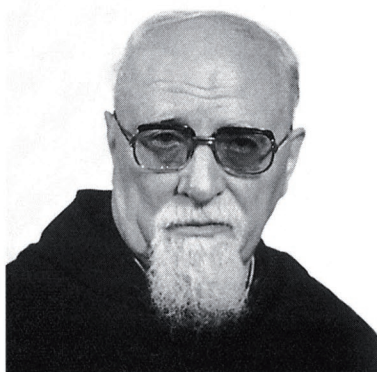

MARKO JAPUNDŽIĆ

(10. II. 1914. – 6. II. 2000.)

U veljači 2000. nakon duge i teške bolesti preminuo je dr. fra Marko Japundžić, član Hrvatske provincije franjevac trećoredaca glagoljaša.

Marko Japundžić rodio se 10. veljače 1914. u Drenovcima, na granici Slavonije i Srijema (Hrvatska). U rodnome mjestu pohađao je prva četiri razreda pučke škole, a druga četiri u Brčkom i Vinkovcima. Nakon toga odlazi u Zagreb, gdje upoznaje Provinciju franjevaca trećoredaca glagoljaša – u nju je primljen 1932. Teološki studij završava na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, a nakon svećeničkog ređenja (1940.) započinje studij slavistike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Zbog ratnih prilika prekida taj studij pred sam završetak i odlazi u pastoralnu službu, a godine 1951. odlazi na daljnji studij u Rim.

U Rimu je doktorirao na Papinskom orijentalnom institutu (1955.) te diplomirao arheologiju na Papinskom arheološkom institutu, završio dvogodišnji tečaj iz arhivistike i paleografije na Papinskoj školi za arhivistiku, diplomirao iz redovničkog prava pri Kongregaciji za redovnike te iz misionarske medicine na Medicinskom fakultetu. Bio je član pripravne komisije II. vatikanskog sabora za Istočne crkve i član komisije za obnovu liturgijskih knjiga za istočnu Ukrajinsku crkvu. Posljednjih desetak godina svoga boravka u Rimu radio je na Vatikanskom radiju na odjelu za hrvatski program. Od povratka iz Rima

(1980.) pa do smrti živio je u samostanu u Odri (Zagreb) i bavio se pisanjem i pastoralnim radom.

Velik dio svoga znanstvenoistraživačkog rada obavio je radeći na arhivskoj građi. Prvi njegovi opsežniji radovi bili su *Glagoljski brevijar iz g. 1465.* (Radovi Staroslavenskog instituta, knj. 2, Zagreb 1955, 155-191) i *Matteo Caraman (1700-1771), arcivescovo di Zara*, Rim 1961. (108 str.; izvadak iz disertacije), a mnogo je truda uložio u proučavanje evanđeoskih tekstova u najstarijem hrvatskoglagoljskom misalu (*Borg. Illirico 4*) – o tome je pisao u više navrata, posljednji put u zborniku svojih radova *Tragom hrvatskoga glagolizma* (Zagreb 1995, 119-148). Čini se da je o toj temi kanio još pisati jer je ostalo mnogo prikupljene građe koja nije uvrštena u dosadašnje radove.

Od značajnijih radova valja još spomenuti opis hrvatskih glagoljskih i latiničkih rukopisa u Vatikanskoj biblioteci, objavljen u knjizi *Опис на славянските рѣкописи във Ватиканската библиотека* (autori su još A. Džurova i K. Stančev), Sofija 1985. (hrvatski prijevod toga rada objavljen je u knjizi *Tragom hrvatskoga glagolizma*, 85-118).

Osim znanstvenih i stručnih radova napisao je mnogo popularnijih članaka. Glavnina njegovih radova skupljena je u spomenutoj knjizi *Tragom hrvatskoga glagolizma*, a u knjižici izabranih radova (*Hrvatska glagoljica*, Zagreb 1998., izd. Hrvatska uzdanica) glavnina je prenesena iz prethodne knjige, a nov je rad *Kritički pogled na Žiće Ćirilovo i Hrabrovu raspravu O pismenih* (35-50). Tekst na žalost, zbog jako pogoršana vida, nije redigirao sam autor pa je u njemu ostalo propusta koji kvare opći dojam. Tekst ipak zavrjeđuje da se pažljivo pročita i razmotri te može biti poticajem da se dalje prouče pojedinosti na koje se tu upozorava, a autor o njima govori vrlo angažirano.

U glagoljicu i što je s njome povezano bio je Marko Japundžić istinski zaljubljenik. Zato je rado sudjelovao u svemu gdje bi bilo riječi o glagoljici i glagoljaštvu. Tako je bio član Vijeća Odjela za hrvatski glagolizam na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu od osnutka Odjela (1986.) te počasni član Društva prijatelja glagoljice, a Braći hrvatskoga zmaja pristupio je vjerojatno ponajviše zbog svoga bavljenja glagoljaštvom.

Područje njegova zanimanja bilo je široko. Zahvaljujući poznavanju liturgike i crkvenih prilika mogao je doći do nekih teza na području hrvatskoga glagolizma koje iskaču iz okvira općenito usvojena znanja (posebice o podrijetlu glagoljice i crkvenoslavenskoga bogoslužja u Hrvata). Da je svoje teze formulirao nešto opreznije, vjerojatno bi se one više uzimale u razmatranje. No ni ovako nitko ozbiljan neće se na njih naprosto oglušiti.

PETAR BAŠIĆ